

Gyoengqbya Gvangqlangh

□ Houz Cifungh sij   Moz Liujgvei hoiz

Ndaw ranz lwgmaenz doi baenz goengq bya iq ndeu bae, dingzlai dwg yungh daeuj gueng mou, aen seizdaih haenx, lwgmaenz mbouj lumj seizneix dijngaenz.

Daxmeh caeuq dahcej cungj dwg yungh aen fuengfap ceiq doj haenx daeuj gueng mou, vunz ndaw mbanj seizhaenx lij mbouj caengz rox gohyoz ciengx mou, nohmou seizhaenx, cungj dwg gijgwn loegsaek caencingq, duzmou mbouj gueng gvaq denhg yahci, noh ndeigwn dangqmaz. Cij yungh gaeu gomaenz ndaw reih daeuj gueng mou vanzlij mbouj gaeuq, nyaengq seizhong liux, dahcej couh aemq aen gyaw, bin ndoi bin bya bae gip byaekmou. Daxmeh caeuq dahcej aemq byaekmou dauqranz dauj youq gwnz namh, doenghgij byaekmou haenx gijmaz saek cungj miz, gou hix nyinh ndaej ok, mbangjbaez cuengqhag liux gou hix aemq aen gyaw iq ndeu bae gip byaekmou. Mbanj dou gvi Yizcouh Si guenj, diegg yaiq ciep Duh’ anh Yen, baez ndeu caeuq gyoengq doih bae gip byaekmou, daengz ndaw reih haeux yangz vunz rog yienh bae gvej byaekmou, dauqranz daxmeh roxyiuj le haenqrengz vet gou baez ndeu, daj seizhaenx hwnj gou caiq hix mbouj gamj bae caeg byaekmou vunzwnq lo.

Dahcej gaenxguh, byaekmou dingzlai cungj dwg de bae gip, byaekcwx ndaw gyaw naeknuengnueng, itbuen cungj dwg yungh fwngz gaemh le youh gaemh, lij yungh din caij, gyaw byaekcwx ndeu naek ndaej dimz dahcej hwet gungj bae. Dauq daengz ranz, cuengq roengz aen’ gyaw, yungh fwngz vat ok byaekcwx ndaw gyaw, dawz gijde cienzbouh dauj okdaeu j, doenghgij byaekcwx haenx lumj iucing duz youh duz nei aj hai le mbaw mbej, youq gwnz namh doi baenz goengq bya iq heu ndeu. Seizneix, daxmeh couh beng aen daengq ndeu gvaqdaeu j naengh youq henz doi byaekmou haenx, dangqnaj de cuengq miz gaiq benjfaex ndeu, de dawz hwnj caxbyaek couh youq gwnz benjfaex hainduj faeg byaekmou. Dahcej doeg siujyoz seiz miz boux lauxsae ndeu, singq Bungz, dahcej heuh de guh Bungz lauxsae, Bungz lauxsae ciengzseiz daeuj cunzranz, naeuz dahcej gou doegsaw haenq, hoeng ndaw ranz hoj lai, dahcej cij doeg le siujyoz couh mbouj caiq bae yozyau lo. Bungz lauxsae aenndaeng gig ngaeu, gyoengq bouxhung gangigoj seiz cungj heuh de guh Bungz Nga eu, Bungz Nga eu lauxsae gya ez gwn byaekcwx, cuengqhag seiz dou ciengzseiz raen de youq laj goekbya gip byaekcwx, Bungz lauxsae naeuz doenghgij byaekcwx haenx cau j hwnjdaeu j homnyiemnyiem, ndeigwn dangqmaz.

Gou caeuq gyoengq doih ndaw mbanj gyaep gyoengq vaiz hwnj gwnz ndoi sang laeng mbanj, ndoi rangh ndoi, nywj heuswdswd, duzvaiz youq gwnz ndoi gwn nywj, dou youq gwnz ndoi guhcaemz, guhcaemz gaeuq liux, gag sanq deuz, bae cug lwg fw n z mboengqgonq raemj roengzdaeu j dak sau j haenx, gwed roengz ndoi bae, ndaw ranz cawjhaeux、cawj mokmou, fw n z sau j cungj noix mbouj ndaej. Gwed fw n z roengz ndoi, caiq gven gaiq gamx vaiz hwnjdaeu j, daengngoenz yaek doekbya seiz, bae hai gamx, gyoengq vaiz gaenq youq laeng gamx baiz baenz diuz doih raezrangrang ndeu, youq gizhaenx caj dou gyaep gyoengqde dauqranz lo. Ngoenz doekfw n, gyaep gyoengq vaiz hwnj ndoi, caiq gven gamx ndei, gou caeuq gyoengq doih ndaw mbanj couh ndaej youq ndaw ranz dwk bej lo. Duzmou moix ngoenz cungj yaek gwn mok, dahcej moix ngoenz cungj aeu okbae gip byaekmou. Ndaw reih mbouj miz hong guh le daxmeh hix mbouj youq

屋里堆成像小山一样的红薯，大多拿来喂猪，那个时代，红薯没有现在值钱。

母亲和姐姐喂猪都是用最原始的方法，科学养猪还没有普及千家万户，那时的猪，都是真正的绿色食品，没有喂添加剂的猪肉是最好吃的。光靠地里的红薯藤还不够喂猪，忙完农活，姐姐背起背篓，穿坡越岭去打猪菜。看到母亲和姐姐背回家的野菜，倒在地上，那些五花八门的野菜我也认识，有时放学后我也背起一只小背篓，去打猪菜。我们村属于宜州市管辖，地界和都安县相接，一次和伙伴们去打猪菜，到了外县人的地里去割他们种植在玉米地里的猪菜，回家母亲知道后把我大骂一顿，从此以后再也不敢去偷他们的猪菜了。

姐姐手脚勤快，猪菜大多都是她去打，姐姐背篓里的野菜沉甸甸的，一般都是用手压了又压，还用脚踩，一背篓的野菜压弯了姐姐的腰。回到家，把背篓放下，用手抠出篓里的野菜，把它们全部倒出，那些野菜叶像一只只精灵又舒展了被压迫的叶片，在地板上堆成一座绿色的小山。这时，母亲就抓过一张木板凳坐在猪菜堆边，她的面前放着一块木板，用菜刀在木板上刮起猪菜来。以前我姐姐读小学时的那位老师，姓彭，姐姐叫他彭老师，彭老师经常家访，说我姐姐成绩好。但家里穷，姐姐只读了小学就没再读下去。彭老师脸上一个鼻梁高高的，大人们私下都称他为彭钩，彭钩老师喜欢吃野菜，放学的时候都见他常在山脚边采摘野菜，彭老师说那些野菜炒起来香喷喷的，是最好吃的山珍美味。

我和村里的伙伴们把牛赶上村后高高的茆岗，茆上，坡连着坡，青草绵绵，牛在坡上吃草，我们在坡上玩战斗，玩够后，各自散去，去捆了一捆前段时间砍下晒干的柴火，扛下山去，家里煮饭、煮猪潲，干柴火不能缺。把柴火扛下山，然后再把关牛的栅栏关上，要等到日落的时候，就把关打开，一群牛已经长长地排队在关后，待我们把它们赶回家。下雨天，把牛赶上茆上关好牛关，我和村里的小伙伴们就可以在家里玩扑克牌了。猪要食，姐姐每天都要出去打猪菜。母亲不做活也是闲不下来的，雨天里和村里的妇女们唠叨了一阵，就戴着一顶雨帽，去田地边逛来逛去，割一割田地边的杂草，看到实在没有什么活路可做，才返回家，交代我和姐姐做家务活后，就去她娘家，第二天一早又急急忙忙地赶回来，好像一刻也不能放心家里的事。记得有一次，天上下着绵绵细雨，姐姐背着一筐满满的猪菜，爬上我家老屋门前的石阶，一不小心摔倒在石阶上，筐里的野菜叶撒满石阶像一只只被雨淋湿的蝴蝶。我哭着跑过去拉起了姐姐，和她一片一片捡起石阶上的野菜。

看着屋前屋后的山，都在雨水里湿淋淋的。满山生长的野菜，似乎都在雨季里呐喊。

二、大山里的节日

“靠水吃水，靠山吃山。”在山里，很少能看到山外的世界，那些密得不透风的群山，一座座山岭飘浮在天空下，像是山神放牧的羊群。山是我们全部的世界，祖祖辈辈到我父辈那一代，他们也没有走出大山，就是死后，也还得葬在杂草茫茫的山上。

能使山里人热闹或是不淡出记忆的，就是山里的节日，像鸟鸣一样擦亮天空。

过完年后，最先到来的一个节日便是农历二月初一。这个节日我不知道它的来历，打小记事起我们家乡就有这样一个节日，我后来流浪他乡，很少看到别人过那样的节日。这样的节日，在我们家乡就像一个小小的“清明节”，也是祭奠先人的，但祭奠的是刚走的亲人。

ndwi, ngoenzfw n caeuq gyoengq mehmbwk ndaw mbanj gangigoj yaep ndeu liux, couh daenj aen gyaep rong ndeu bae henz naz byaij bae byaij dauq, gvejgvej rum henz reihnaz, raen saedcaih mbouj miz gijmaz hong guh le cij dauqranz, daengq gou caeuq dahcej guh hongranz liux, couh bae ranzdaiq lo, ngoenz daihngeih haetromh youh gipgip muengzmuengz dauqranz, lumjnaeuz saek yaep cungj mbouj cuengqsim saeh ndaw ranz. Geiqndaej miz baez ndeu, roengz fw n moenq, dahcej aemq gyaw byaekmou rim ndeu, bin hwnj gwnz rin naj ranz dou seiz, mbouj siujsim banjlaemx youq gwnz rin, byaekmou ndaw gyaw sanq doh gwnz rin, lumj duzmbaj deng fw n rwed dumz duz youh duz nei. Gou doq daej doq buet gvaqbae beng dahcej hwnjdaeu j, caeuq de mbaw dem mbaw gip hwnj byaekmou gwnz rin.

Yawj dwk gyoengqbya naj ranz laeng ranz, cungj dumzdwddwd youq ndaw fw n. Byaekcwx maj doh gyoengqbya, lumjnaeuz cungj youq ndaw fw n swenj.

Ngeih、Gij Ciet Ndaw Bya Hung

“Dep raemx gwn raemx, dep bya gwn bya.” Youq ndaw bya, gig noix yawj ndaej raen seiqgyaiq rog bya, gyoengqbya deihaendaen, gyoengqndoi fouzmbin youq laj fwj, lumj gyoengq yiengz saenzbya cuengqlangh nei. Gyoengqbya couh dwg seiqgyaiq cienzbouh duh dou, seiqsei q daihdaih daengz daxboh gou daih haenx, gyoengqde hix mbouj byaij ok gyoengqbya gvaq, couh dwg dai liux, hix deng moek youq gwnz bya maj rim rum.

Ndae j hawj vunz ndaw bya nauhyied roxnaeuz geiq ndaej ciuh vunz, dwg ciet ndaw bya, lumj duzroeg ciuz nei hawj gwnzmbwn ronghrangq bae.

Gvaqcieng liux, aen ciet ceiq nduj daeujdaengz haenx dwg Ciet Ngeih Nyied Co’ it. Aen ciet neix gou mbouj rox laizlig duh de, daj geiq ndaej saeh hwnj mbanjranz dou couh miz aen ciet neix, doeklaeng gou youq diegrog guhhong gvaq ndwenngoenz, gig noix ndaej raen vunzwnq gvaq aen ciet neix. Aen ciet neix, youq mbanjranz dou, couh lumj aen “Ciet Cingmingz” iq ndeu nei, hix dwg aenciet caeq cojcoeng, hoeng cij dwg caeq vunzcaen dai mbouj nanz.